

Onderhoudende parade van papieren figuren

THEATER

HEREN VAN DE THEE

★★★★★

Het boek van Hella Haasse is gewetensvol bewerkt. Maar op het toneel ontbreekt de emotie.

LEIDEN Wanneer de jonge Rudolf Kerkhoven vanuit Nederland op Java aankomt, wil hij niets liever dan hard aan het werk. Hij is er klaar voor: binnenkort zal hij de theeplantage van zijn vader overnemen. Vol energie is hij, vol plannen, verwachtingen.

Aan het eind van zijn leven - tevens het begin van de voorstelling *Heren van de thee* in regie van Ger Thijs - zien we Rudolf staan bij het graf van zijn vrouw, een teleurgesteld man met een stok. Het is allemaal anders gelopen dan hij had gehoopt. Hoe, dat zal blijken gedurende het stuk, dat een grote flashback is.

Heren van de thee vormt het sluitstuk van een theaterserie over het Indiëse verleden van Nederland, dat de afgelopen seizoenen uitkwam bij Hummelinck Stuurman Theaterbureau. Na drie eerdere producties binnen dit vijfluik nam Thijs nu ook de bewerking van het populaire boek van Hella Haasse voor zijn rekening, en opnieuw levert hij een heldere tekst af.

In een strak decor met mooi licht (Marc Heinz) maken we kennis met de Kerkhovens, een grote plantersfamilie. Patriarch Rudolf senior (Dic van Duin) heeft de plantage opgezet, zijn oudste zoon Rudolf jr. (Cees Geel) staat te popelen het stokje over te nemen. Maar dan is daar broer August, een levensgenieter die het werk niet

zo serieus neemt (Hein van der Heijden) en desondanks door zijn vader flink in bescherming wordt genomen - tot grote ergernis van de oudere broer.

Mettertijd groeit die ergernis bijkans uit tot een obsessie die de vorm aanneemt van blinde ambitie. Verhoudingen binnen de familie - zusters, zwagers, kinderen - komen onder druk te staan, Ru's huwelijk met de breekbare Jenny (Nienke Römer) verkommert.

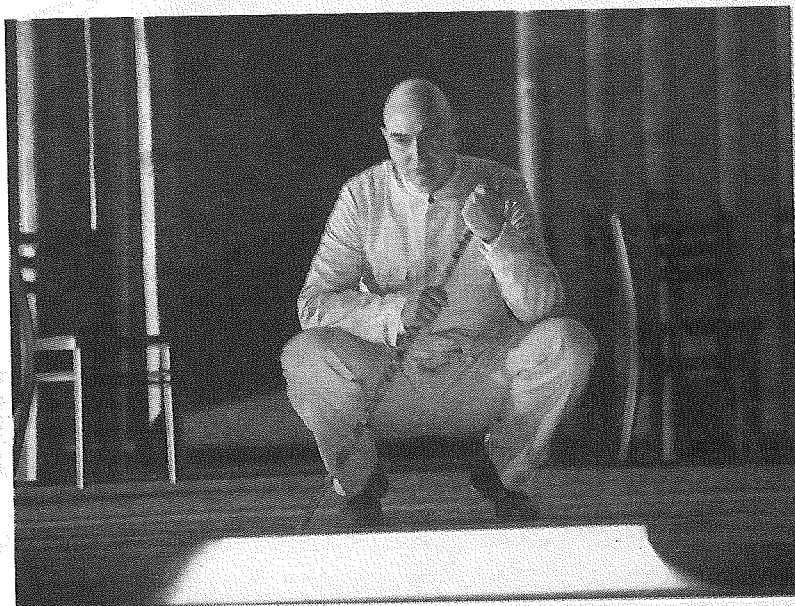
In de marge gaat het verhaal (Haasse baseerde haar roman op briefwisselingen van genoemde familie uit het begin van de 20ste eeuw) natuurlijk ook over historische veranderingen en het 'verlies' van Indië, onbegrip voor de oorspronkelijke bewoners en archaische omgangsvormen,

maar niet op een manier die de vaart uit de voorstelling haalt.

Het tempo zit er vanaf het begin goed in, en *Heren van de thee* is dan een onderhoudend geheel. Maar het blijft toch een wat afstandelijk, vertellend stuk; de timing is goed, de acteurs weten wat ze moeten doen, maar de personages - met uitzondering van Van der Heijden als de flierefluiter August - blijven papieren figuren, met emoties die je weliswaar kunt navertellen, maar nauwelijks kunt navoelen.

Karin Veraart

Heren van de thee naar Hella Haasse, door Hummelinck Stuurman. Theaterbureau. Bewerking/regie: Ger Thijs. Leidse Schouwburg, 9/10. humstu.nl.

Cees Geel in Ger Thijs' bewerking van *Heren van de thee*.